AZTAG
JOURNAL QUOTIDIEN ARMÉN.
B. P. 587
BEYROUTH, Liban

Directeur - Propriétaire
HAIG BALIAN

ՍԻՒՐԻԱ տար. 550, վեցամսեայ 300 ՍՈՒ.
ԱՐՏԱՀԱՄ. տարի 7, վեցամսեայ 4 տոլար

ԱԶԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتـــاك

جريدة سياسية ادبية اقتصادية حرة

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 30 ՕԳՈՍՏՈՍ 1932

ԶԵՒԸ Է ՀԱՍՏ 2.50 Ս.Դ.

Ձ. ՏԱՐԻ | Ամեն առաւոտ պէտք է բերել բերիս տնօրէնին հասցէին | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Չհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | Թիւ 131 (708)

ՃԱՓՈՆ ՆՈՐ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՄԸ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԻ

Զինուորական գործարանները գիշեր ցերեկ կը բանին

ՔԻՄԻԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄ, ՆԻՒԹԵՐՈՒ ՆՈՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՄԸ

50 Զինուորական օդանաւ Մանչուրիոյ համար

ԹՈՓԻՕ.— Մէյտուքի կուսակցութիւնը և նորակազմ Շուա Օգոմօ կուսակցութիւնը հաւաքաբար յայտարարութիւն մը հրատարակեցին, որով կը յայտնեն թէ աւելի զօրաւոր ընդդիմադրութիւն մը պիտի ընեն կառավարութեան, երբ անիկա Օգոստոս 29ին Խորհրդարանին ներկայանայ։ Երկուքն ալ աւելի ժուռը քաղաքականութեան մը հետեւումը կը պահանջեն։ Սալիթայի դահլիճը ներկայիս կը լեցնայ անոնց հետ հակաթողութեան մը գալ։

Քաղաքական շրջանակները կը յայտնեն թէ դահլիճի տագնապ մը ծագելու պարագային, արտաքին նախարար Կոմս Ուչիտա, որ մեծ ժողովրդականութիւն կը վայելէ, հաւանաբար վարչապետ ըլլայ։

Լոնտոնէն ալ կը հաղորդեն թէ Ճափոնի օտար շրջանակներուն համաձայն, մեծ գործունէութեան լծուած են Ճափոնի ռազմանիւթի գործարանները եւ մեծաքանակ պատերազմական նիւթեր և իրեղէններ կը ներածուին։

Գործարանները գիշեր ցերեկ կ'աշխատին և Թօքիոյի մօտ ալ քիմիական պատերազմի յատուկ նիւթերու նոր գործարան մը պիտի բացուի։

Պատերազմական նախարարութիւնը 500 քամիօն և 50 զինուորականներ սաւառնակ գնած է Մանչուրիոյ յատկացնելու համար։ Այս սաւառնակները հանգանակութեամբ գնուած են և արդէն իսկ յանձնուած են բանակին։ Ուրիշ բազմաթիւ օդանաւեր ալ շինուելու վրայ են։ Մեծ քանակութեամբ բամպակ, բուրդ, քարիւղ և պողպատ նետուած և մթերուած է։

Այս բոլոր պատրաստութիւնները կ'ըսուի թէ նպատակով կը տեսնուին։ Նախ Զինաստանի մէջ նոր պատերազմ մը հաւանական կը նկատուի, երկրորդ Շանկհայի պատերազմին ատեն, դիտուած էր որ բանակին կազմակերպութիւնը թերի էր և հիմա այդ թերիները են որ կը լեցնուին։

Զինաստանի արտաքին նախարար Լօվէն Ֆան, խստիւ բողոքելով Զօրավար Մուճոյի անուանումին դէմ, իբրեւ արտակարգ պատուիրակ Մանչուրիոյ, կ'ըսէ թէ այս իրողութիւնը կարեւոր դէպք մըն է Մանչուրիոյ գրաւման ողբերգութեան մէջ։

ԱԻԱՋԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԹԻՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

16 ՅԵԼՈՒԶԱԿՆԵՐ ԲՆԱՋՆՋՈՒԱԾ

ԷԼ ԱՋԻԶ.— Կարգ մը շրջանակներու մէջ սահմանափակ քիւով մարդիկ գինուելով ժողովուրդին վրայ սարսափ և վայրագութիւններ ի գործ կը դնէին։ Ժողովուրդին հանգստութիւնն ու հանդարտութիւնը ապահովելու նպատակաւ կառավարութիւնը այդ մարդոց զէնքը հաւաքելու որոշում տուած էր։

Այս որոշման գործադրութեանը ընթացքին, Սկերդի ենթակայ Հիւսէյնիէ գիւղին մէջ, կառավարական ուժերուն դէմ դնող յեղուզակները սպանուած են։ Այդ ընդհարումի ժամանակ երեք զինուորներ սպանուած են։ Դէպքը հետեւեալ կերպով տեղի ունեցած է։— Զինուորական ջոկատ մը Հիւսէյինիէ գիւղը ղրկուած է Ահմէտ Իսքեանի և իր մարդոցը զէնքերը հաւաքելու պաշտօնով։ Աւազակները կանխաւ լուր առնելով, զինուորներուն ճամբան, քակարդ կը լարեն եւ երեք զինուորները կը մեռցնեն։ Մնացեալ զինուորները անմիջապէս դիրք բռնելով, աւազակներու հետ ընդհարում մը կ'ունենան և ետեւէն եկող ուրիշ զինուորներու ալ միջամտութեամբ Ահմէտ Իսքեանին եւ իր 15 ընկերները սպանուած վիճակի մէջ ձեռք կը ձգուին։

Կօրկուլօֆին ներո՞ւմ պիտի շնորհուի արդեօք

Փարիզ.— Կօրկուլօֆի փաստաբանները դատական նախարարին ներկայացուցին յիմարաբոյժ Պ. Պ. Լըկոէնի և Լօկրի վերջին տեղեկագիրները որով կը հաստատէին թէ իրենց յաճախորդը խենդ է։

Երրորդ յիմարաբոյժ մը, Տօքթ. Թուլուզ, Պ. Տումէրի սպանիչին փաստաբաններուն ղրկած է նաև գրութիւն մը որով կ'ըսէ թէ «իրեն կը թուի թէ Կօրկուլօֆի ղրկուելիք տեղը Կիյօթինի դանակին տակէն աւելի յիմարանոց մըն է»։

Կօրկուլօֆի փաստաբանները քանի վայրկեան տեսակցեցան դատական նախարարին հետ։ Կօրկուլօֆ հանրապետութեան նախագահին պերսագիր մը ներկայացուց որով ներում չնորհուիլը կը խնդրէ։

ԵԼԵՒՏԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

Փարիզ.— Տուրքերու հասոյթը Յուլիս ամսոյ մէջ 398.000.000 ֆրանք աւելի պակաս է բաղդատմամբ պիւտճէական նախատեսութեանց։

Ելեւտական շրջանին առաջին չորս ամիսներու պիւտճէական բացը կը հասնի 1.077.000.000 ֆրանքի։

Մ. Ա. Հ. Ա. Փ Ո Ր Ձ

ՈՍՏԻԿԱՆԱՊԵՏ ԾԱՂԿՈՒՆԻԻ ԴԷՄ

4 վիրաւորեալներ, երկուքը՝ ոստիկան

ՈՃՐԱԳՈՐԾԸ ՍԱՄՈՒԷԼ ԱՆՈՒՆ ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐ ՀԱՅ ՄԸՆ Է

Հալէպ, 27 Օգոստոս 1932

Այս առաւօտ, ժամը 8.30ի մօտերը, հայազգի ոստիկանապետ Պ. Կարապետ Շաղկունի, երբ դուրս կ'ելլէր ճիեէյտ Քաղի իր բնակարանէն, կրեց սաստիկ դարանակալ յարձակում մը։ Ոստիկանապետը, երբ կը նստէր իր դրան առջեւ սպասող ինքնաշարժ հեծանիւին մէջ, արաբ կնոջ մտրակ կրող մէկը, մօտեցաւ ու կրակեց երեք անգամ։ Գնդակներէն երկուքը վիրաւորեցին ոստիկանապետը դէմքէն, իսկ երրորդը հանդիպեցաւ ատենաբեմ հայ ազուս մը։

Ոճրագործը սկսաւ փախչիլ Հարէա-էլ-Ապաճուր փողոցի ուղղութեամբ, մինչ Պ. Կարապետ, հակառակ ստացած վէրքին և ատա արիւնահոսութեան, յարձանակ ի ձեռին կը հետապնդէր փախստականը։ Քանի մը հարիւր մէթր հեռաւորութիւն էր արդէն բացուած հետապնդողներուն և ոճրագործին միջև, ու դարձեալ փողոցները կը դժուարացնէին հետապնդումը։

Նոյն պահուն, փախստականին ճամբուն վրայ գտնուող հայ երիտասարդ մը, Մկրտիչ Գափլեանեան, լսելով վտանգի ազդանշանները, կը սկսի հետապնդել ոճրագործը և կը յաջողի բռնել զայն։ Ուսանող ոճրագործը լման ձեռք մը ատրճանակ կը պարպէ մեր ընկերոջ վրայ, որ դիպուածով կ'ազատի սուրգ մահէ մը, չնորհիւ ատենին գետին պառկելու իր կանխազգուշութեան։

Պ. Շաղկունի, ուժասպառ կորսնցուցած արիւնէն, կ'ըսէ իպրուի գտրեցնել հալածանքը և կը փոխադրուի հիւանդանոց, իսկ ոճրագործը՝ ազատելով ժամանակաւորապէս, կը մտնէ հայ փուռէ մը ներս և դիրք կը բռնէ հոն։

Մինչ այս մինչ այդ, ամէն կողմէ կը հասնին ոստիկաններ ու կը պաշարեն փուռը։ Ոճրագործը դուրս կը նետէ պարապ ատրճանակը։ Ոստիկանները, կարծելով որ զինաթափ են բրած ոճրագործը, կ'աշխատին ներս մտնել փուռէն և ձերբակալել զայն։ Բայց նոյն պահուն, գնդակներու կարկուտ մը կը կատեցընէ զիրենք։ Կը յայտնուի որ ոճրագործը ունի երկրորդ ատրճանակ մըն ալ եւ վճռած է պաշտպանուիլ մինչև վերջ։ Երկուստեք փոխանակուած գնդակներուն թիւը 60ը կ'անցնի։

Ի վերջոյ, ոստիկանները կը յաջողին ձերբակալել այս յանդուգն «կինը», որ այր մարդ դուրս կուգայ և այն ալ...հայ։ Սաստկէ Զաւուշ անունով։ Այս մարդը արդէն կը փնտռուէր սրդարութեան կողմէ իբրև ուրիշ կարգ մը ոճիրներու հեղինակ։

Փուռին մէջ տեղի ունեցող կռիւին ընթացքին կը վիրաւորուին երկու ոստիկաններ, որոնցմէ մէկը հայ է։

Կ'ըսուի թէ ոճրագործը ժամկէտ յարաբերութեան մէջ է եղեր հայ այնավարներու հետ։

Ատրճարութենէ մը վերջ, վրայէն կը գտնուի վեց ոսկի եւ քանի մը դահեկան։ Ոճրագործ Սամուէլ փոխադրուած է ոստիկանատուն, ուր փորձած է փախչիլ բայց ի զուր։

Պ. Շաղկունի կը դարմանուի քաղաքապետութեան հիւանդանոցին մէջ։ Կ'ըսուի թէ վէրքերը զուրկ են մահագիր ըլլալէ։

Այս դէպքը մեծ ցնցում առաջ բերաւ բովանդակ քաղաքին մէջ, քանի որ պ. Շաղկունին սիրուած ու յարգելի անձնաւորութիւն մըն է եւ պարծանք Սուրիոյ ոստիկանութեան։

Մեր կողմէ ցաւակցութիւն կը յայտնենք պ. Շաղկունիի ընտանիքին ու կը մաղթենք չուտափոյթ ապաքինում։ ԹՂԹԱԿԻՑ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԾԱՅՐ. ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

Ճափոն կը նախկնայ Մանչուրիական նորակազմ պետութիւնը

Թոքիօ.— Արտաքին Գործոց Նախարար Ուչիտա կոմսը Տիէքին մէջ յայտարարեց թէ Ճափոն պատրաստուելու վրայ է մօտ ատենը ներուն ճանչնալու համար Մանչուքուօն։ Ան կը կարծէ թէ ասիկա միակ միջոցն է կայուն վիճակ մը ստեղծելու համար։ Ճափոն չպիտի հաւանի երբեք, ըսաւ նա, կարգ մը շրջանակներու մէջ երեւոյթապէս նկատի առնուած լուծման այն եղանակին որը կը կայանայ գործերը Մանչուրիոյ վրայ իշխանութիւնը Զինաստանի Թողլու ձեւով կարգադրլու մէջ, ինչ որ պիտի յանգէր միայն զարձեալ հաստատելու անցեալ տարուան Սեպտեմբեր ամսէն առաջ գոյութիւն ունեցող իրաց կացութեան նման կացութիւն մը։

Ուչիտա կոմսը Ճափոնը պաշտպանեց խաղաղութեան կազմուածքը տակն ու վրայ ընել ուզելու ամբաստանութեան դէմ, դիտել տալով թէ սոյն կազմուածքը չէր կրնար զարման ընծայել Զինաստանի մէջ տիրող քաոսին։ Նոր պետութեան հաստատումը, ըսաւ նա, գործն էր իր գլխաւոր քաղաքացիներուն որոնք ազդուելով Մարալախտ Շանկ Սիւ Լեանկի բռնապետութիւնէն և չուզելով որ Մանչուրիան մղուի Զինաստանի պատերազմներուն մէջ, անոր անկումէն օգտուեցան նոր պետութիւն մը հիմնելու համար։ Անոնք որ կենթադրէին թէ ասիկա արդիւնքն էր ճարտնական զինուորական գործողութեանց կանգիտացնային իրողութիւններու։

ՉԻՆԱՍՏԱՆ ԿԸ ԲՈՂՈՔԷ ՃԱՓՈՆԱԿԱՆ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ՃԱՌԻՆ ԴԷՄ ԵՒ

յարաբերութիւնները ձգտեալ վիճակ մը կստանան

Լոնտոն.— Կոմս Ուչիտայի ճառը խոր տպաւորութիւն մը առաջ բերաւ Լոնտոնի չինական շրջանակներուն մէջ։

Լոնտոնի չինական դեսպան Պ. Քուօթայիշ յայտարարեց թէ Չի-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Գ. էջ)

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԸՆՏՐԱՊԱՅՔԱՐԸ

Չորս տարին անգամ մը Միացեալ Նահանգներու ժողովուրդը, զեկավարութեամբ իր քաղաքական կուսակցութիւններուն, կ'իյնէ ընտրական մեծ պայքարի մը կրկէսը, ճչդորոշելու համար թէ ո՞րոնք պիտի կոչուին վարելու Դաշնակցային և նահանգային իշխանութիւններու զեկը և ի՛նչ սկզբունքներու կամ ռեսակէտներու իրականացումին պիտի ձգտին պետութեան գործօն ուժերը։

Այս ընտրապայքարը, որ կը փոթորկէ ժողովրդական ամէն խաւ, որ կը թափանցէ երկրին ամենէն խուլ անկիւններն անգամ, որ հրապարակ կը քաշէ հասարակական ամէն հոսանք ու հաստատութիւն և իր չընդալից հեղեղին մէջ կը կլանէ երկրին քաղաքական բոլոր տարրերն ու միլիոնաւոր անհատ բոլիթիսիկէճներ, կը սկսին ձեւաւորուիլ ամրան ամիսներուն, և մինչև Նոյեմբերի առաջին երեքշաբթի օրը, — երբ տեղի կունենան ընտրութիւնները — կը հասնի իր ուժգնութեան գերազոյն աստիճանին։ Այս պայքարին ի սպաս կը դրուին միլիոնաւոր տոլարներ. անհամար հրապարակագրութիւն մամուլին մէջ, յանվերջ ճառեր ու հաւաքոյթներ։ Քաղաքագէտներ, մտաւորական առաջնորդող դէմքեր, պետական կամ կուսակցական բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ կուգան հրապարակ իրենց խօսքը ըսելու. կ'օգտագործուի ժողովրդական խաւերուն լսելի դառնալու ամէն միջոց՝ հեռախօս, թերթ, յայտարարութիւն, ծանուցում, րատիօ. կը չոչչլին մեծամեծ խոստումներ, կը թելադրուին իրականանալի կամ անիրականանալի յոյսեր։ Կարճ՝ կը տարբլի համատարած քաղաքական բեմ մը, որուն մէջ ժողովուրդը ինքը կը հրաւիրուի և կը պատրաստուի խաղալու վճռական դերը։ Բոլորը ոչ միայն ակնատես են, այլ միաժամանակ մասնակից դերակատար։ Կը տիրէ քաքաքական լարուած վիճակ։

Այս տարուայ պայքարը արդէն մըտած է իր սովորական հունին մէջ։ Ձգուած են դիրքերը. նշանակուած են թեկնածուները, մշակուած պլատֆորմները։ Ինչպէս ժողովրդապետական բոլոր երկիրներու, նոյնպէս Մ. Նահանգներու մէջ ընտրապայքարի գլխաւոր դերակատարներն են քաղաքական կուսակցութիւնները, անոնց ընտրած կամ նշանակած թեկնածու անձերը եւ օրուայ այն հրատապ հարցերը,— ընկերային, տնտեսական, ֆինանսական եւ քաղաքական — որոնց գոհացուցիչ լուծումը կառաջադրէ իւրաքանչիւր կուսակցութեան մշակած ու հրապարակ դրած պլատֆորմին մէջ։

Ամերիկեան հանրապետութիւնը, սկիզբէն ի վեր, զեկավարած և իր քաղաքական կեանքը տրասյուած է գլխաւորաբար երկու՝ Դեմոկրատ և Հանրապետական կուսակցութիւններու միջոցով։ Այս երկու կազմակերպուած ուժերն են, որ տասն տասն անգամ են իշխանութեան գլուխ և ընթացք տուած պետութեան գործերուն, ըստ իրենց ըմբռնումներուն և կուսակցական տեսակէտներուն։ Միւս բոլոր հոսանքներն ու հաստատութիւնները,— Աշխատաւորականներ, Ընկերվարականներ, Գիւղացիական հաստատներ, Արգելականներ, Կոմունիստներ, Կանանց կազմակերպութիւններ, ժամանակաւոր խաւեր և այլն — կողմնակի ու զանցառելի դեր միայն կատարած են, կամ թաւալած են վերի երկու մեծ կուսակցութիւններու անիւին չուրջ։

Այս անգամ եւս կրկէսին մէջ դէմ դէմի են Դեմոկրատներն ու Հանրապետականները։ Երրորդ կուսակցութիւն մը կազմելու կամ երկրին բոլոր դժգոհ կամ առաջադիմական տարրերը մէկ նոր հոսանքի մէջ խառնելով՝ հրապարակ քաշելու չանքերը ապարդիւն են անցած։ Երկու հակադիր կուսակցութիւններու վրա խարսխուղ կառավարական դարաւոր գրութիւնը(PartyGovernment) այս տարի եւս նոյնքան ամուր նստած է որքան միշտ։ Տնտեսական աննախընթաց տագնապը, երբ մօտ 10 միլիոն մարդիկ օրեայ հացի կարօտ կը թափին փողոցները անաշխատ, ոչինչով չէ փոխուած քաղաքական կուսակցականն նախկին փոխյարաբերութիւնները և ոչ մէկ նոր կազմակերպուած ոյժ կամ հոսանք չէ բերած հրապարակ։ Մարդիկ, գերակշռող և սիրական մեծամասնութեամբ, գարձեալ երկրին փրկութիւնը և բարգաւաճ կեանքի վերադարձը կը սպասեն նոյն երկու մեծ կուսակցութիւններէն։

Երկուքն ալ բուրժուական-պահպանողական կուսակցութիւններ են, ամենդպաշտ, սիրող կարգերու պահպանման մոլեռանդորէն պաշտպան։ Սկզբունքային գետնի վրա գրեթէ տարբերութիւններ չկան երկուքին միջեւ։ Եւրոպական երկիրներու մէջ կեանքի իշնող և գործող կուսակցութիւններու նման կանխօրոք մշակած ծրագիրներ, անդամներ և նման դրութիւններ չունին արդէն։ Երբ մին իշխանութեան վրա է, միւսը ինքնաբերաբար կամ մեքենականօրէն կը մտնէ ընդդիմադիրի գերին մէջ։ Կառավարական զեկին տիրացողը կը վարէ իշխանութիւնը, իսկ միւսը իր պայքարը կը տանի օրէնսդրական դահլիճներէն ներս։ Եւ այս եղանակով կը հաւասարակշռուի կամ կը զսպուի իշխանութիւնը չարաշահելու ուէ փորձ տիրող կուսակցութեան կողմէն։

Եթէ կայ աննշան տարբերութիւն մը երկու կուսակցութիւններու միջեւ, այդ ալ երկու պայքարող կողմերու զեկավարներու ժամանութեանց մէջ է գլխաւորաբար։ Դեմոկրատները ճանչցուած են որպէս աւելի առաջդէմ, ազատական տարրերու պատասխանիչ, խոնարհ խաւերու պաշտպան, մեծ ֆինանսի և արդիւնաբերութեան չարիքները զսպող։ իսկ Հանրապետականները՝ հարուստի կուսակցութիւն, աշխատաւորութիւնը ճնշող, ազատականատեսիլ դիմական սկզբունքներէ և առաջդրութիւններէ խրտչող, միջազգային կեանքի երեւոյթներուն քիկուն դարձնող, նեղ ազգայնական, և երկիրը զվեհափսկղիաջման մէջ պահելու նախանձախընդիր։

Այս քիչ մը հատարակ տեղիք բնորոշումը երկու կուսակցութիւններու մասին այնքան ալ ճիշտ չէ, մանաւանդ այսօր, մեծ պատերազմէն ետք, երբ կեանքի արագ թափը և աշխարհի անտեսական ներկայ յարաբերութիւնները խորապէս փոխած են երկու կուսակցութիւններու ալ մտածելակերպ, և դեմոկրատներու ու հանրապետականներու միջեւ գոյութիւն ունեցող աննշան տարբերութիւնները գրեթէ անհետացուցած։ Երկուքն ալ այսօր ունին իրենց մէջ քազմաթիւ հարուստներ, արդիւնաբերողներ, տնտեսական-ֆինանսական իշխաններ, մտաւորական դէմքեր։ Երկուքին ալ բազկացուցիչ խաւերուն որակը գրեթէ հաւասարն է։ Եւ այն ատենական ըմբռնումը, թէ Հանրապետականները՝ հնդիսանալով գործատէր հարուստ խաւերու կուսակցութիւն կը ափսեն երբ իշխանութեան վրա են, կամ, ընդհակառակը, Դեմոկրատներու տիրապետութեամբ ազգնապ ու թշուառութիւն կը սպեղծւի, այսօր արդէն մասնակի ճշմարտութիւն իսկ ըլլալէ դադրած է։ Ներկայ տագնապը, հանրապետական Հուվերի օրով, մտցնել սպած է հանրապետական Քուլիճներու շրջանին Ամերիկայի վայելած հատատարած բարեկեցութիւնը։ Եւ եթէ իսկապէս այդ աննախընթաց աղտութիւնն ու վայելքի հաւասարիւռ բարիքները կը բերէին Հանրապետականներու վարած ներքին եւ արտաքին քաղաքականութենէն, հապա ի՞նչպէս եղաւ որ նոյն կուսակցութեան տիրապետութեան տակ ենէն զօրեղ շրջանին վրա եկան այժմեան նոյնպէս աննախընթաց ու հատատարած տագնապը, թշուառութիւնն ու անգործութիւնը։ Ճշմարտութիւնը այն է, որ յետպատերազմեան 8-10 տարիներու ճոխութիւնը Քուլիճներու արտակարգ չնորհքին պատուղը չէր, ինչպէս որ այսօրուան անկումն ալ Հուվերներու անչնորհքութեան հետեւանքը չէ։ Այդ երեւոյթին պատճառները չատ աւելի բարդ

Ի՞ՆՉՊԷՍ ՋԱՐԳԱՑԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ
ՄԵԼԳՈՆԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Ու գիտէին դարձեալ որ իրենց վարպետարդի ռնօրէնը ամենադոյզն ազատ քննադատութեան մը համար պիտի են. թարկէ զիրենք անողոք հալածանքին, թէ ան ունի երկու չուաններ (Բարեգործական և բարերար) որոնց վրայ մշտեղ լարախաղացներու նման ճարպիկօրէն գիտէ իր խաղը խաղալ մէկը միւսին դէմ լարելով թալերաններու, մեքերնիներու նախանձը գրգռելու ապահճան։ Կիրակոսեան ամբողջ իր իշխանութեան ևեռղութիւնը կը պարտի միայն և միայն այդ առնչներուն։ Ու պիտի գիտնաք որ միայն աչակերտութիւնը և ուսուցիչները չեն եղած գրժգոհ իր բռնակալութենէն. արդէն իր ամէն տեսակ բռնակալութենէ օրօրոցի մանկիկն անգամ կը գանգատի։ Հաստատութեան ամբողջ բնակչութիւնը եթէ այսօր ազատ, արդար, խղճամիտ, դատաստանի մը առջեւ հանէք ձեռքը իր խղճին վրայ դրած պիտի «Այո» բէ մեր այս բոլոր բանծներուն։ Մենք տակաւին չենք ուզեցնք վարչական միւս պաշտօնէութեան և ծառաներու հանդէպ ունեցած կիրակոսեանի բոլոր անարդարութիւնները, մեղքերը, եւ բազմաթիւ ուրիշ չարութիւններն ու նենգութիւնները։ Հիմա խօսինք վերջի զուտ աչակերտական ցոյցի կամ դէպքի մասին.—

Ցուլիս մէկին ոկսաւ հաստատութեան մեծ արձակուրդը։ Տղաքը ուրախ են։ Միւս կողմէ մխիթ որ պիտի բաժնուին այս տարուայ չրջանաւարտ ընկերներէն որոնք մեկնումի պատրաստութիւն, կը տեսնէին։ Դէպքէն մեծ չարաթ մը առաջ արդէն այս վերջիններու մեծ մասը մեկնած է Սուրիա. Անոնցմէ մաս մը կը սպասէ հինգերորդ կարաւանին՝ Հայաստան մեկնելու, իսկ միւսներն ալ գէպքէն չարաթ մը յետոյ մեկնեցան Սուրիա և Եգիպտոս։

Հաստատութեան մէջ կը մնան 3 տարիէ ի վեր առաջին չրջանաւարտներէն Ցարութիւն Երամեան, մէկ տարիէ ի վեր երկրորդ չրջանաւարտներէն Ցովսէփ Աստուրեան եւ երկու տարիէ ի վեր վեցերորդ դասարանէն հանուած իրր արհեստաւոր սան Գէորգ Եագուպեան։ Այս երեքն ալ խոր դժգոհութիւններ ունէին ռնօրէնին դէմ։ Ուսուցիչներէն Օշական մեկներ է Ցուլիս 1ին յետոյ, օդափոխութեան, ինչպէս ամէն տարի։ Կիրակոսեան նոյնպէս բարերարին չբեղ վիլլայէն փոխադրուեր է կղզիին Ադրպատ լեռը, իր ընտանիքով, օդափոխութեան։ Բայց չարաթը քանի մը օր կը վերադառնայ դարոց Թղթակցութեանց համար։ Գ.Գ. Յանձիկեան, Կանաչեան, Հապչեան, կարեւի տիկինը, գծագրութեան յոյն ուսուցիչը կը մնան քաղաք։ Բալաժուեանն և Ֆերանեցի ուսուցիչը 1—2 չարաթով կը բացակայէն չէնչէն, ուսուցչուհիները և ուսուցիչներէն Ջորկ, Արուսեան, Սճկեան չէնչէն են, քարտուղարը Լեւոն Ֆարաքչեան ամէն առաւօտ ժամը 8ին իր պաշտօնին գլուխն է։ Իսկ ազգ վայ լեր հերթապահ ժարդանքի ուսուցիչ պ. Լեւոն Աբգարեանն է վարձուած 15—20 օրուայ համար։ Աղկնանց բաժնէն վարձուած հերթապահն ալ Ի. Սրապեանն է։ Այս երկու հերթապահներն ալ վերապահ առհասարակ, կրնայ կիրակոսեանին նուազ թէ առաւել վատահելութիւնը չհաճ ուսուցիչներ են եղած։ Ուրեւէ պարագայի մէջ խաղաղ էր հաստատութիւնը սկսիլ 7 Ցուլիս։

Դէպքէն մէկ օր առաջ, Ցուլիս 7ին, եօթերորդ դասարանի աչակերտները իրենց ընկերներէն Սմբատ Կիւլոյեանը կը դրկեն անօրէնին մօտ հետեւեալ խնդրանքները ընելու — Ա. որ թոյլատրէ, որպէսզի արձակուրդին աղատ ըլլան խաղալու նորաչէն թէնիսի դաշտին մէջ։ Բ.— որ Պ. Տնօրէնը հաճի իրենց արտօնել որպէսզի իրենցմէ արհեստաւոր եղողները քաղաք իջնեն արհեստի համար, քանի որ ինչպէս յայտնի է, հաստատութեան մէջ արհեստանոց կայ բայց արհեստ չկայ։

Այս երկու խնդրանքներն ալ կը մերժուին Պ. Կիրակոսեանի կողմէ։ Այդ տեղ Սմբատ Կիւլոյեան կը համարձակի երկու խօսք ընել.— «Քէ պ. տնօրէն մենք այստեղ թէնիս չխաղանք հապա ո՞վ պիտի խաղայ, չէ՞ որ անիկա մեզի համար է եղած 60 անգլ. ոսկի ծախսելով»։—«Աւիկա ձեր դիտելիք բանը չէ, հոս հրամայողն ալ, օրէնքն ալ ես եմ։ Դուք միայն պարտաւոր էք հնազանդիլ իմ ամէն մէկ հրամաններուս։» Որուն Սմբատ Կիւլոյեանը կը պատասխանէ «Կ'արծեմ քէ կը սխալիք պ. տնօրէն, այս դպրոցը չինուած է որբերուն և ոչ քէ ձեր քահանյքներուն համար։» Եւ տնօրէնը կիրակոսեան ինքնիրմէ ելած ձեռքը կը վերցնէ ազուն զարնելու։ Կիւլոյեանը տնօրէնին ձեռքը կը բռնէ ինքնապաշտպանութեան համար։ Աղմուկ, իրարանցում։ Տղուն ընկերները կը հասնեն տեսչարանին առջեւ խոր յուզումի վայրկեաններ կ'ապրին, աստիճան մը գերգրգռուած են։ Ու այդ օրը Պ. կիրակոսեանը կը տեղեկանայ որ եօթերորդի տղոց միացած է նաև վեցերորդի և հինգերորդի տղաքը, կը համախմբուին չարունակ անտառին մէջ։ Հաստատութեան չուրջը և մասնաւոր խորհրդակցութիւններ, գաղտնի խօսակցութիւններ կ'ընեն։ Տնօրէնը կրահելով աւելի ծանր դէպքի մը պայթումը, հաստատութենէն ժողովներով հեռու իր օգափոխութեան վայրէն ինքնաչարժով բերել կուտայ Օշականը իրր օգնական ոյժ։ Մինչդեռ դպրոցէն հազիւ 1.5 կամ 7 ժդն հեռաւորութեամբ քաղաքէն ան կրնար օգնական կանչել, իր պաշտօնակիցներէն, Տանձիկեանը, Հապչեանը, Կանաչեանը և հաստատութիւն բնակող Զ. Զօրիկեանը, Աճէմեանը և բոլոր վարժուհիները։ Ամբողջ գիշերը Ցուլիս 7 կիրակոսեան, Օշական, Արուսեան եռապատուհիները ժողով կ'ընէ, ինքնաչարժով քաղաք կ'իջնէ կ'ելլէ։ Նոյն գիշերը անտառին մէջ, տղաքը մեծ ժողով մը կը գումարեն գաղտնի։

Ռուն դէպքին առաւօտը տնօրէնը կը կանչէ Գէորգ Եագուպեան արհեստաւոր սանը։ Հոն են նաև Օշական և Արուսեան։ Քարտուղար Լեւոն Քարաքէչեանը իր գրասենեակն է։ Հերթապահ Լեւոն Աբգարեան ազդ մէջն է կը հ.ղէ, անօրէնը Եագուպեանին կ'ըսէ որ պիտի մեկնիս հաստատութենէն, տղան կը պատասխանէ «Ես պիտի երթամ պ. տնօրէն, մայր մը ունիմ ծեր, հիւանդացոցն է, դուք ինծի հանեցիք 2 տարի առաջ և արհեստի գրիք հան, ոչինչ սորվեցանք. դրէք ինծի արևէ գործի մը որպէսզի կարենամ ապրուստս ճարել։» Տղուն այս խօսքերուն վրայ Կիրակոսեանը փոխանակ մեղմօրէն, քաղցրօրէն խօսելու և կամ զայն կերպով մը համոզելու, պէտք եղած կարգադրութիւնը ընելու, ընդհակառակը կը զայրանայ, կը ղոչնչնայ եւ ապտակներ կ'իջեցնէ Եագուպեանի քթին բերնին և մազերէն քաշելով Օշականի և Արուսեանի օգնութեամբ ի վերջոյ տեսչարանէն դուրս կը նետէ։ Հոս պէտք է ըսել որ տղան իւքնապաշտպանութեան բնազդէն մղուած ինքն ալ ինքնիրմէ ելած կը փոխադարձէ Կիրակոսեան ապտակներուն։ Դարձեալ բոլոր դասարաններու տղաքը կը կուտակուին եռապատներու չուրջը։ Հոս է որ ամբողջ աչակերտութիւնը մէկ մարդու նման կը միանայ եւ կը ներկայնայ Կիրակոսեանին։ Հոս է որ կը կրկրիթապէս ցասալի եւ ազբերգական տեսարանը Մելքոնեան կրթական հաստատութեան մէջ։ Ի հարկէ վերնի յիշած երեք կէտերը չէին քուն պատճառը վերջի կարևոր աչակերտութեան րմբոստութիւնը, հին վէրքն էր խորունկ, քառասուն, արիւնով, հազար ու մէկ սիրտրպներով եւ տղտտութիւններով լեցուն որ եկաւ պայթելու վերջապէս։

(1) (Շար.)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ ԽԱՐԲԵՐԴՑԻՆԵՐՈՒՆ ՀՈՆՇՈՐ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐԸ
ՆՈՐ-ԽԱՐԲԵՐԴԻ ՄԷՋ 10-12,000 ՀՈԳԻ ՊԻՏԻ ՁԵՏԵՂՈՒԻՆ

Խորհրդ. Հայաստանի տնտեսութիւններու գեկավար Ս. Թորոսեանի և Ամերիկայի Համա—Ռարբերդցիական Միութեան ներկայացուցիչ Բ. Գրիգորեանի միջև տեղի ունեցած հանդիպումը ամորգրուած է Նոր Խարբերդի չինութեան մասին.

Մենք, ներքոյ ստորագրեալներս, մեկ կողմէն Նոր Խարբերդի Հայաստանի վարչութիւնը յանձին անոր նախագահ Բ. Գրիգորեանի, եւ միւս կողմէն Հ. Ս. Ը. Հ. Խորհրդային տնտեսութիւնները Սմբատ Թորոսեանի, կնքիդեհ հետեւեալ համաձայնագիրը.—

1.— Նոր Խարբերդի Հայաստանի վարչութիւնը և Հ. Ս. Ը. Հ. Խորհրդային Տնտեսութիւններու Թրըսթը կը համաձայնինք Նոր Խարբերդի կից հողամասի վրայ հիմնուած Թէզի Գիւղ Ս. Տնտեսութիւնը իր արամադրութեան տակ գտնուած 3000 հեկտար ոռոգելի հողամասովը և 3000 անգրդի հողամասովը միացնել Նոր Խարբերդի իր 11000 հեկտար հողամասովը եւ կազմել մի Ընդհ. Ս. Տնտեսութիւն՝ ընդամէնը 7100 հեկտար ջհող։ Այս միացումը հնարաւոր պիտի ընէ ամենա կարճ ժամանակէն մեքենայացնել Նոր Խարբերդը և դարձնել մի խոշոր կուլտուրական վայր ապահովելու 10—12 հազար բնակչութեան բարեկեցութիւնը։

2.— Նոր Խարբերդի ամբողջ հողամասը եւ անոր վրայ կառուցուող ամէնը կամ քաղաքը, ինչպէս նաեւ Թէզի Գիւղ Խորհրդային Տնտեսութիւնը միացած յետ այսու պիտի կոչուի Նոր Խարբերդ, իսկ Ս. Տնտեսութիւնը պիտի ճանչցուի Նոր Խարբերդի Խորհրդ. Տնտեսութիւն։

3.— Նոր Խարբերդի Հայաստանի վարչութեան յատուկ տարած ներկայի չինարարութիւնը պիտի չարունակուի ծրագրեալ ուղղութեամբ աւելի ուժգնօրէն։ Նոր Խարբերդի Հայաստանի վարչութեան հսկողութեան տակ, որ հայուհեաւ է Ամերիկայի Մ. Նահանգներու Համախարբերդցիական միութեան կեդր. Գործադիր Մարմնի։ Փողոցներու մէկ մասը պիտի կոչուի Խարբերդի այն գիւղերուն անուններովը որոնց Հայրենակցական Միութիւնները Ամերիկայի մէջ կը միանան Համա Խարբերդցիական Միութեան եւ դրամական օժանդակութիւն կուտանեն Նոր Խարբերդի չինութեան

4. Նոր Խարբերդի Խորհրդ. Տնտեսութիւնը թէ իր միջոցներով եւ թէ Համախարբերդցիական Միութեան ձեռամբ կառուցուած չէնքերուն մէկ պարտաւոր է նախ արհեստահմանէն եղող Խարբերդցիներ բնակեցնել, ապահովելու անոնց աշխատանք եւ անհրաժեշտ ուսումնարաններ։

(4) (Շար.) ԱՐՍԷՆ ԱՃԷՄԵԱՆ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ ԳՏՆՈՒՈՂ ՀԱՅԵՐՈՒԻ ՎԻՃԱԿԸ

Գոլսահայ թերթերու մէջ կը կարդանք.—

Երիտասարդ մը որ վերջերս առեւտրական գործով մը մեկնած էր Սամսոն և անկէ ալ Կիւմիւշ Հաճի քէօյ ու Ամասիա, և երկ իսկ վերադարձաւ Պոլիս, խիստ հաճելի տեղեկութիւններ կը հաղորդէ, յիշեալ չրջաններուն մէջ բնակող հայութեան մասին։

Սամսոնի մէջ այսօր կը գտնուին մօտաւորապէս 100 տուն հայ, բոլորն ալ լաւ դիրքի տէր, արհեստաւորներ ու վաճառականներ։

Կիւմիւշ Հաճի քէօյ, Ամասիայէն 4 ժամ ինքնաչարժով և Մարզուանէն ալ 4 ժամ կառքով հեռու գտնուող այս գիւղին մէջ կան 75—80 անուր հայութիւն։ Մեծ մասով, արհեստաւոր, առեւտրական և հողագործ։

Արհեստաւորները ձմեռը կ'աշխատին, իսկ ամառը չրջակայ գիւղերը կ'իջնեն եւ նիւթապէս իրենց խնայած դրամներով կ'օժանդակեն թուրք գիւղացիներուն։ Իրար հիւրասէր են, այնպէս որ հոն հանդիպող հայրենակիցները ամէն օր մէյմէկ տուն կը հրաւիրեն, կը պատուասիրեն ու խնամեն։

Ապրուստը չափազանց ժան է։ Պրտուղները ընտիր եւ առատ են։ Գառնուկ մը 80 դրչ. իսկ միսին օխան 20 դրչ. է։ Ամէն տուն ունի իր մասնաւոր փուռը։ Ուտելիք գնելու պէտք չեն ունենար այս գիւղին մէջ։ Տեղացի թուրքերը չատ սիրով են իրենց հետ, և կառավարութեան կողմէ ամէն տեսակ դիւրութիւն կը վայելեն։ Այս տարի քիչ մը ձլատուած են։

Բոլորն ալ սակայն քահանայի մը պէտքը կը չեչտեն և պատրաստ են իրենց միջոցներով հոգալու անոր ապրուստը։ Նոյն իսկ այցելու քահանայ մը կրնայ իր հարկին թէ Սամսոնի, թէ յիշեալ գիւղին և թէ Ամասիոյ հոգևոր պէտքերը գոհացնել։

Աւետիս.— Այստեղ ալ 100 տունի չափ հայութիւն կայ, որուն ամենէն բարեկեցիկ անդամն է Զաքար Խաչիկեան, Հաղթեց մը ունի, որ ամենէն ընտիր ալիւր կը պատրաստէ։ Առհասարակ հոս ալ արհեստաւոր հայեր են և ամենք ալ պարտէզներու տէր ու կր զբաղին նաև իր պտուղի առեւտուրով։

ՋՕՐԱՎԱՐ ԼԱՋԱՐՕՎ
ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԱՀԱՅ ՍՓԱՌԻՏՆԵՐԸ

Վերջերս պուլկարահայ սքաուտները բանակում մը ունեցած են Սիլիվրիի մէջ։ Պալկար զօր. Լազարով որ այցելած է սքաուտներուն, մեկնելէ ա ռաջ բանակում տուժարին մէջ այսպէս կ'արտայայտէ իր ապաւորութիւնը հայ սքաուտներուն մասին.

«Պուլկարիոյ հայ քաղաքացիները պէտք է իրենք զիրենք երկանիկ զգան, որ նորահաս սերունդը սերտօրէն կապուած է «Ցոյ սքաուտներու» կազմակերպութեան, որ պիտի պատրաստ երիտասարդութեան մէջ ոչրը դէպի իրենց հայրենիքը, պիտի սեղծէ հաւատքը և այսօր իրենց կեանքէն բոլոր ձեռնարկներուն մէջ, միևնոյն ժամանակ քանդակելով անոնց մէջ հաւատքը սուրբ բարձրեայն Աստուած ու սէր և աչակցութիւն դէպի ծանօթը, անծանօթը և համայն մարդկութիւն, օգնելով տկարին, հիւանդին և կարօտեալին։

«Աքաուտական կազմակերպութեան մաս կազմող բոլոր պատանիները, երիտասարդները, պիտի զօրացնեն իրենց ֆիզիքականը, պիտի զարգացնեն իրենց հոգեկանը և մտայինը, որպէսզի կարենան կեանքի բոլոր խոչընդոտներուն և դժուարութեանց կուրծք տալ։

Այս ուղղութեամբ ես կը ցանկամ Հայ Սքաուտական խումբերուն, մարզական և հողագործ։

ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅ ԶԻՆՈՒՈՐ ՄԸ
ՇՔԱՆՇԱՆ ԿՍՏԱՆԱՅ

Պոսթրնի ամերիկեան թերթերը կը գրեն թէ Պատերազմական պաչտօնատունը «Միրանի Սիրտ» չքանչանը տրուած է Լեոն Լէյլեկեանին՝ իր գնահատութիւն այն վէրքերուն, զորս ան ստացած էր Մառնի յարձակողականին, 1918, Ցուլիս 18ին։

Լէյլեկեան երկրորդ զօրամասի 23րդ հետեւակազօրաց առաջին գունդին առաջին դասու գինուորներէն մէկն էր, երբ ալ թեւէն վիրաւորուեցաւ չրաբնելի գնդակով, Սուասոնի մէջ։ Անկէ անմիջապէս յետոյ վիրաւորուեցաւ տրագահարուած մը, մինչ կը քաչէին գինքը դէպի առւմբի ծակ մը։

Ստացած վէրքերուն պատճառաւ անկարող դարձած է չորս ամիսէ ի վեր։

ՄԵՐ ՓՈՔՐ ԹՇՆԱՄԻՆԵՐԸ
ԽԱՅԹՈՂ ՄԻՋԱՏՆԵՐ

Տարդի խայթուածքները

Սիբիրոյ մէջ տարդի խայթուածքները չաճախագէպ չեն և ոչ ալ կարեւորութեան արժանի, որովհետև անոնց ունեցած թոյնը չատ ազդեցիկ չէ, եւ խայթուածքն ալ հազիւ թէ փոքրիկ կարմրութիւն մը ի յայտ կը բերէ մի քանի վայրկեան անձերու մարմինին վրայ որոնց մարմինը հակազէտ է։ Նոյն այս միջատին խայթուածքը հատարակածինի վրայ գտնուղ երկիրներու ինչպէս հարաւային Ամերիկայի մէջ, չատ վտանգաւոր են։ Սակայն աքսելեան ուխտագնացներու մէջ տարդի խայթուածքները աւելի նուազ

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Նաստանը այս մասին բողոքելու մէջ չպիտի թերանայ։ Ինչպէս յարեց թէ ճաբոնական արտադրին գործոց նախարարը յայտարարութիւնը ընելու համար ընտրեց այն օրն իսկ յորում Լիթվին Ճանճնաժողովը աւարտած ըլլալով իր աեղեկագիրը կը հաղորդէ անոր առաքումը Ազգերու Դաշնակցութեան։

Գ. Ուշիմայի ամբողջ ճառը պաշտպանողական մըն է ծածկելու համար «Մանչուրիոյ մէջ ճաբոնի ունեցած յանցապարտութեան վերաբերեալ եւ խոստովանութիւններով խառն իր ուրացումներէն սկսեալ մինչեւ իր այն յայտարարութիւնը թէ Ազգերու Դաշնակցութեան կողմէ կատարուած ծեռնարկ մը պիտի մնայ անազդեցիկ։

Գ. Ուշիմայի ըսաւ նաեւ թէ «պէտք է որ ժընէվի մէջ կատարուի կամ տրուի եւ ոչ թէ Թոքիոյի մէջ ամէն յայտարարութիւն կամ դատաստան որը կը վերաբերի Մանչուրիոյ, որովհետեւ Ջինաստանի նման ճաբոնն ալ պատասխանատու է այդ դատարանին առջեւ։»

Գ. Ուշիմայի ըսաւ թէ «ճաբոնցիք ամէն բան ի գործ դրին քաոսային դարձնելու համար Ջինաստանը, բայց հակառակ այդ ամէնուն չինական հանրապետութեան առողջութիւնը այնքան գէշ չէ եւ մենք պէտք չունեցանք տակաւին սպանութեանց դիմելու կառավարելու համար։»

«Ջինաստան Ասիոյ մէջ պատուար մըն է յետադիմական ձգտումներու դէմ»։

Ցայտնելէ յետոյ թէ տնտեսական վարչութեան համար Ջինաստանի թափած ճիգերուն բաւականացափ կերպով տեղեակ չեն ամէն կողմ, Գ. Ուշիմայի եզրակացուց հետեւեալ խօսքերով. «Նպատակայարմար է դիտել տալ թէ այս ճառը խօսուած է այն միեւնոյն պետական մարդուն կողմէ որը ստորագրեց պատերազմէ օրէնքէն դուրս հռչակող Գրիան։ Քէլլօգ ուխտը եւ այս մարդը յաւակնութիւն ունի այժմ կարծելու թէ ճաբոնական բանակները կրնան օտար հողի վրայ պտոյտ կատարել՝ ճաբոնական մի քանի շահերու պաշտպանութեան համար միայն։

ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ԶԳՏԻՆ

Շանկ-Հայ.— Շանկ-Հայի մէջ ճաբոնական ապրանքներուն դէմ կատարուղ պոյքոթաժի յառաջդիմութիւնը դարձեալ տեղի առաւ Ջինօ-Ճաբոնական փոխյարաբերութեանց ծանր կրիզով ձգտելուն, որուն հետեւանօք ճաբոնցիք հաբկադրուեցան զօրքերնել իրենց պահակազօրքերը։

Շանկայի մէջ գանուղ ճաբոնական զինուորներու հրամանատարը նոր հրատարակած յայտարարութեան մը մէջ հաւատացք կուտայ ճաբոնահպատակներուն թէ պիտի պաշտպանէ իրենց կեանքը եւ ստացուածքները։

Կացութիւնը դարձեալ նկատուած է իբրեւ չափազանց ծանր։

Ճաբոնական յաղթանակ չինական անկանոն զօրքերու վրայ

Թոքիօ.— Շինչուի մերձակայքը ժղուած պատերազմի մը բնթացքին ճաբոնական զինուորները պատնեշեցին 400է աւելի չինական անկանոն զօրքեր։ Ճաբոնցիք իրենց կողմէն ունեցան մէկ հոգի սպանեալ և չորս վիրաւորեալ։

Ճաբոնական հիւպատոսական պաշտօնեայ մը յարձակումէ կրեց եւ կողոպտուեցաւ չինական հրոսակներու կողմէ Քէցաօքէնի մօտ։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

Պէրլին.— Ցամաօրէն տարածայնութիւն կը շրջի թէ պ. Հիթլէր շատ յոգնած լինելով ընտրական պայքարներուն հետեւանօք հարկադրուած է հանգչելու վերին—Պաւերիոյ մէկ սանաթօրիումին մէջ։

Կը յայտնուի նաեւ թէ ռասիսթ կուսակցութեան տնօրէնութիւնը հետզհետէ կանցնի պ. Կրէկօր Շթրասէրի ձեռքը։

Պէրլին.— Կը յայտնուի թէ Մարգրաֆ Ֆօն Հինտէնպուրկ ներկայ չպիտի գտնուի Գողպատնայ Սաղաւարտ ընկերակցութեան ցոյցին որը Սեպտեմբեր 3ին տեղի պիտի ունենայ Պէրլինի մէջ։ Բայց կարելի է սակայն թէ վարչապետ Ֆօն Բարէն եւ պատերազմ. նախարար Ֆօն Շլայխէր ներկայ գտնուին այս ցոյցերէն ոմանց։

Պէրլին.— Թէ Բրունսիոյ եւ թէ Գերմանիոյ մէջ քօալիսիօնի դարլիճ մը կազմելու նպատակաւ կեդրոնականներու եւ ազգայնական ընկերվարականներու մէջ մղուող կիսապաշտօնական բանակցութեանց կոչումին հետեւանօք, պ. Ֆօն Բաբէնի կառավարութիւնը ինքզինքը հարկադրուած պիտի զգայ, կ'ըսեն դատլիճի հետ շփում ունեցող շրջանակները, լուծելու նորընտիր ռայխսթակը այս ամսու վերջը իր գումարման օրինակ եւ առանց միջոց տալու խորհրդարանին որ անվստահութեան քուէ տայ։

Ֆօն Բաբէնի նախարարութիւնը՝ որը հաւանաբար պիտի շարունակէ իշխանութեան գլուխ մնալու պիտի կրնայ այն ատեն անորոշ պայմանաժամով յետաձգել նոր ընտրութիւնները, պատրուակելով թէ սոյն ընտրութիւնները պիտի բերեն փոփոխութիւն մը եւ թէ արտասովոր ժամանակներու մէջ պէտք է կիրարկել արտասովոր միջոցներ, եթէ նոյն իսկ ասիկա հակառակ լինէր սահմանադրութեան յօդուածներուն։

Պէրլին.— Ազգային անտեսութեան նախարարութեան ընդհ. քարտուղար Տքթ. Թէնէլինպուրկ հրաժարեցաւ։ Այս հրաժարականը մեծ ցաւ յառաջ բերաւ եւ մտավախութիւն տեղի ունեցաւ ճարտարարուեստային շրջանակներու մէջ։

Պէրլին.— Պէրլին գումարուղ արտասովոր առաջին գաղարանը տասը տարի բանտարկութեան դատապարտեց քսան տարեկան Բաուլ Շմիտքէ անուն հայաս նավաբական մը։ Երեք վկաներ (նազիներ) վկայեցին թէ այս երիտասարդը հրազէնի հարուածներ արձակեց քաղաքական հանգամանք ունեցող ընդհարումի մը միջոցին։

Նազիները հրեաները կը մեղադրեն այժմ ներկայ կառավարութեան համար։ Նազիներու պաշտօնաթերթի «Էր Անկրիֆ»Պէրլինի նազիներու պետ պ.Կէօպպէլսի սէկ խիստ յօդուածը կը հրատարակէ որով յօդուածագիրը կ'մերքատանէ հրեաներու պատկանող մամուլը քաղաքական պայքարներու գրգռելու հակակառավարութեան վրայ ազդեցութիւն բանեցնելու յանցանքով, ինչ որ յանգեցաւ Գօյթէյնի սէկ հինգ հոգիի մահուան դատապարտութեան։ Պ. Կէօպպէլս ակնարկութիւն կ'ընէ Բոկրօմներու (հրեաներուն դէմ կազմակերպուած ջարդեր)երը որ նազիները պիտի բարձրանան իշխանութեան գլուխ։

Գերլից.— Նազիներու պաշտօնաթերթ «Էր Անկրիֆ» կախակայուեցաւ ութ օրուան համար։

ԻՐ ԴԱՏԱՒՈՐՆԵՐՈՒՆ ԱՌՋԵՒ, ՋՕՐԱՎԱՐ ՍԱՆՃՈՒՐՃՕ ԻՐ ԳԼՈՒԽԸ ԿԸ ՊԱԾՏՊԱՆԷ

ՄԱՏՐԻՏ.— Մէջերնին կիներ ալ գծուող հարիւրաւոր անձեր ժամերով սպասեցին Արդարութեան Պալատը մեծելու համար Ջօրավար Սանճուրճօի դատավարութեան առթիւ։ Ջօր. Սան Ճուրճօ Սպանիացի առաջին զօրավարն է որ ապստամբութեան համար կը դատուի ոչ զինուորական դատարանի մը կողմէ։

Ընդհ. Դատախազը մահուան պատիժ հանձնջեց։ Ջօրավար Սան Ճուրճօ անընդհատ կերպարանք մը ունէր. սեւ խօսքիւմ մը հագած էր ան եւ վիճաբեալ դէմք մը ունէր երբ որ դատարան մտաւ բնդհ. հսկողութեամբ ոստիկաններու ետ ջրպատեալ իր բարեկամներէն։ Նիստին բացման ներկայ չգծուեցաւ, նիստին առաջին փուլերուն մէջ մերձակայ սենեակի մը մէջ մնալու արտօնութիւն ստացած լինելով։

Մաարիտ եռուզերի մէջ է եւ երեսփոխաններ անքիւ հեռագիրներ ստացած են որոնցմով մահուան պատիժ կը պահանջուի Ջօրավարին դէմ. բայց կը կարծուի թէ Նախագահը սկզբունքով կը բաժնէ մահապատիժի վերաբերմամբ բնակավարականներու առարկութիւնը։

ԱՆԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

Գերլից.— Անգործութիւնը պակսեցաւ ՚անճնաց կերպով միայն ամսոյս առաջին երկու շաբաթներու միջոցին։

Առձանագրուած անգործներու բնդհ. քիւը կը հասնի 5,380,000 հոգիի, այսինքն՝ 10,000 հոգի որակած են ծուլիսի երկրորդ կիսամսեայինէ քիւերուն հետ բաղդատմամբ։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻ ՅԱՐՕՐԻՆԱԿ ՀՐԱՒԱՆԳՆԵՐԸ

ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԻ ՄԸ ԿԱՐԵՒՈՐ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Նիմեական նախարարը որ կը գտնուի Հալէպ, հրահանգ տուած է Նիմեական Տրանսօրհնութեանց յայտնելու համար թէ Սուպհի Գէյ Գերհէրթի կողմնակից երեսփոխանները սնոտկին որքա՞ն պարտ ունին։ Ըստ Նախարարի յայտարարութեանց այդ առնելիները պիտի գանձուին անոնց ամսականներէն։

«Էլիֆ Պաթի թղթակիցը այս մասին հարցում ուղղած է երեսփոխանի մը ստուգելու համարթէ ճիշդ է եղածարաձայնութիւնը Նիմեական նախարարի հրահանգին ուղղ։ Երեսփոխանը պատասխանած է.

— Ճիշդ է, սակայն այդ միջոցներ ոչ մէկ արժէք ունին մեզի համար եւ չեն կրնար փոխել մեր դիրքը ներկայ կառավարութեան հանդէպ, մանաւանդ որ Նախարարի այս ընթացքը դուրս կը մղէ իր պատճառները։ Ամէն մարդ գիտէ որ այս նախարարը եւ իր եղբայրը սնոտկին սահագին պարտիր ունին, որոնք մինչեւ հիմա չեն վճարուած, հակառակ անոր որ նախորդ կառավարութեան օրով բանից իրեն հրահանգ տուած է։ Ն. Վ. Նախարար կը կարծէ՞ որ այդ կերպով պիտի լռեցնէ մեզ։

ՀԱԼԷՊԻ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՆԵՐԻՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԺՈՂՈՎԸ

ՆՈՐ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՆԵՐ ԿԸ ՄԻԱՆԱՆ ՀԻՒ. ՍԻՒՐԻՈՅ ԵՐԵՍՓ. ՊԼՕՔԻՆ

Անցած օարաթ Հալէպ վերադարձած է երեսփոխան Գ. Շապանի եւ արժանացած սիրալիր ընդունելութեան մը, Գ. Շապանի մօտ երկու ժամ առանձին տեւակցութիւն մը ունեցած է Բ. Գօմիսէրի պատուիրակ Գ. Լավասքրի հետ։

Այս օարթուան ընթացքին Հալէպ պիտի հասնի նաեւ Ն. Վ. Սուպհի պէյ Գերհէրթ եւ պիտի գումարուի Հիւսիսային Սիւրիոյ Երեսփոխանութեան Պլօքը, որուն ներկայ պիտի բլլան նաեւ կարգ մը ուրիշ երեսփոխաններ որոնք նոր մասնակցած են Հիւսիսային Սիւրիոյ Երեսփոխանութեան պլօքին։

Այս ժողովը պիտի ուսումնասիրէ Սիւրիոյ ընդհանուր կացութիւնը եւ կառավարութեան դիրքը։

Կը կարծուի որ Հիւսիսային Սիւրիոյ երեսփ. պլօքին անդամներ 30է աւելի կը հաստին ներկայիս եւ որոնք անկասկած մեծամասնութիւն պիտի կազմեն Խորհրդարանի մէջ։

ՍԻՒՐԻՈՅ ՄԷՋ ՆՈՐ ՊՕՅՔՕԹ...

Հալէպէն հեռաձայնով հետեւեալ ուշագրաւ հաղորդագրութիւնը կրնէ գէլիֆ Պաթի Թղթակիցը։

Բ. Գօմիսէրութենէն իր Հալէպի պատիրակութ ան հասած հեռաձայնային հաղորդագրութիւն մը կը հաղորդէ թէ առնուած տեղեկութեանց համաձայն Սիւրիոյ բաղաքներ վաղը (օարաթ օր) փակ պիտի մնան ազգայնական պատուիրակներու խնդրանքներուն անսկսա մնալուն համար։

Այս յուր օաս մտահոգութեամբ բնդունուեցաւ ժողովուրդին եւ մամուլին կողմէ, որովհետեւ նման շարժում մը ցարդ չի նմարուեցաւ Հալէպի մէջ։

ՈՍՏԻԿԱՆԱԿԱՆ ՆՈՐ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆ

ԳԻՇԵՐԱՊԱՇՆԵՐՈՒ ՊԱՇՏՕՆԻՆ ՎԵՐՋ ԿԸ ՏՐՈՒԻ

Լիբանանի կառավարութեան պետ Ն. Վ. Գր. Շարլ Տէպպաս ասենք մը իվեր խիստ մտահոգ կը հետեւրուի ոստիկանական կազմակերպութեան խնդրով եւ կը մտակէ կարգ մը ծրագիրներ։ Այս ծրագիրներէն մէկը մասնաւորաբար կուսումնասիրէ եւ նոր կարգադրութիւններ կը ընդունի գիտեցիկ ոստիկանութեան խնդրին շուրջ։ Ոստիկանութեան բնդհանուր թիւին վրայ 125 հոգի եւս աւելցնելով, վերջ պիտի տրուի գիտերապահներու պատճառին, իրաւանչիր պահակատուն իր տարածութեան տակ պիտի ունենայ 20 ոստիկան, որոնք կարգով, գիտերներ, պահակ պիտի դառնան։

Այս ծրագիրը արդէն բնդունուած է եւ յուր տրուած բոլոր պահակներուն, գործ փճռելու համար։ Ծառայիկայ ամիսէն սկսեալ գործադրութեան պիտի դրուի այս նոր բրօճէն։

ԽԱՉԱԳՈՂ ՕՏԱՐԱԿԱՆ ՄԸ ՈՐ ԿԸ ՀԱՆԳՉԻ ԱՒԱԶՈՒՏՔԻ ԲԱՆՏԻՆ ՄԷՋ

Գէյրութի Ֆրանսական ակումբի անդամներէն մէկը, որ Արուեստից վարժարանին մէջ ուսուցիչ էր, ակումբի սնտուկէն 14,000 Ֆրանճ գողցալով անհետացեր է։ Բացի այդ, ան երկու իճմաստ գնած էր մասնավճարներով, եւ դեռ չէր աւարտած իր պարտիրը։ Ուսուցիչը այդ իճմաստարժէքներն ալ ծախած էր եւ փոխարժէքը գրպանած։

Ընդհանուր Ապահովութիւնը տեղեկացնելով որ ան կը գտնուի Եգիպտոսի մէջ, իսկոյն միջոցներ ձեռք կառնէ եւ ձերբակալելու վիճակի մէջ կը բերէ Գէյրութ։ Այժմ այս Ֆրանսացի խաչագողը հանգիստ կրնէ Բրմէյլի բանտին մէջ։

ԵՐԿՈՒ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԹՇՆԱՄՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԼԿԸ ԾԱՆՐ ՎԻՐԱՒՈՐ

Անցած ուրբաթ երեկոյ Մաարաթ փողոցին մէջ տեղի ունեցած է ոճիր մը։

Երկու ձկնորսներ՝ Մուհամմէտ Հասան Շաֆի եւ Մուհամմէտ Թօֆիգ Ահմէտ, մրցակցութեան մը հետեւանքով իրարու հետ կռուած էին քանի մը օր առաջ։ Երկուքն ալ իրար հանդիպած այնճան ատելութեամբ լեցուած էին որ կուգէին իրար սպաննել։ Ուրբաթ երեկոյ երբ Մաարաթ փողոցին մէջ անոնք իրարու կը հանդիպին, կսկսին հայհոյել մէկզմէկու։ Մուհամմէտ Ահմէտ ձ՚ուի փայտով հարուած մը կիջեցնէ իր հակառակորդի գլխին։ Սակայն Մուհամմէտ Հասան կը մերկացնէ իր դանակը եւ 5 6 հարուածներով կը փոխադարձէ յուսահատվիճակին գեղին փռելով զայն։

Մուհամմէտ Հասան ոճիրը գործելէ վերջ կը յանձնուի դէպին վայրը եկող ոստիկաններուն, մինչ վիրաւորը յուսահատ վիճակի մէջ կը փոխադրուի հիւանդանոց։

ՈՒՂՂԱԳՈՐԾ ՄԸ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԱԾ

Գրած էինք որ Տէր Միմասի ոճրին հեղինակը երբ հարցաքննիչ դատաւորի կողմէ, ոճրի գործուած վայրին վրայ փորձի կենթարկուէր, փախած էր։ Այժմ կ'իմանանք որ ան ձերբակալուած է Սայտայի մէջ։

ՖՈՒԹ - ՊՕԼ

Անցեալ կիրակի, Էօրէնֆիէի Նէհիր Սալեմ խաղադաշտին վրայ տեղի ունեցաւ Ֆութպոլի մրցում մը, նուրակազմ Հ. Ս. Մ.ի Ա. եւ Բ.ի (Անդրանիկ եւ Ասող) խումբերու միջեւ։

Ժամանակէն առաջ խաղադաշտ փութացած էին բաւական հոծ թիւով մարզասէր երիտասարդներ, այս հետաքրքրասէր մրցման ներկայ գտնուելու համար։ Որովհետեւ, տարիով եւ հասակով փոքր եւ մարմնով տկար «Ասող»ի կորովի փոքրիկները էին որ բաղդատմամբ իրենցմէ օտա աւելի մեծ, ուժեղ եւ փորձառու խաղացողներէ կազմուած խումբի մը հետ պիտի ճակատէին, ձիօդ այս պատճառով ալ, մինչեւ վերջին վայրկեանը խաղը անցաւ օտա հետաքրքրասէր եւ տարբ։

«Անդրանիկ»ի առաջին նուաճակէտէն վերջ եւ ներկաներու բաղաքերական տակ «Ասող»ի տղայոց միահամուռ եւ կատարեալ մարգիկի գիտակցութեամբ յարձակողականն ու ժամացոյցի կանոնաւորութեամբ տուած բաներ յաջողաբար անոնց ապահովեց 4 նուաճակէտեր, որոնցմէ միս չեղեալ նկատուեցաւ իրաւարարի կողմնակալութեան պատճառով, բնդ դէմ «Անդրանիկ»ի 2ին։ Ու այս հակառակ «Անդրանիկ»ի տղայոց ինչ մը կոտ խաղարկութեան։

Ի պատիւ «Ասող»ի պզտիկներուն պէտք է բսել, որ ամբողջ խաղի տեւողութեան ունեցան կատարեալ, ներդաշնակ եւ օրինակելի խաղարկութեան, պարագայ մը, առանց որուն դժուար պիտի բլլար իրենց տանիլ ներկայ պատուաւոր յաղթանակը։

Այս օրինակ գեղեցիկ յաղթանակներու առաջիկը չէ՛ որ կ'արձանագրուի ինչպատս «Ասող»ի եւ ո՛չ ալ վերջինը պիտի բլլայ՝ եթէ նոյն կանոնաւորութեամբ եւ հոգատարով շարունակեն իրենց խաղարկութիւնները։

Վերջին ժամանակներու «Ասող»ի տղոյց յաջորդական յաղթանակներն ու վերելքը ցոյց կուտայ, որ ներկայ փոքրիկներու այս խումբը, ապագայ յաւագոյն եւ օրինակելի խումբերէն մին բլլալու բոլոր հատկութիւնները ունի։

Կ'արժէ որ բաջալերուին այս փոքրիկ մարգիկները։ Կ. Ա.

ՄԱՔՍԱՍՈՒՐՔԻ ՅԱՒԵԼՈՒՄ

Ինչպես գրած էինք, Բարձր Գօմիսէրը մասնաւոր որոշմնագրով մը 100ին 40ը բարձրացուցած էր բամպակեղէնեներու մաքսատուրքը։ Այս նոր օրէնքը գործադրելի պիտի բլլայ ամսոյս 25էն վերջ դէպի Սիւրիա ճամբայ հանուած բոլոր բամպակեղէնեներու համար։ Ամսոյս 25է առաջ հաս դրուածները պիտի վճարեն 100ին 25ի հաշիւով։

ՁԱՐՀՈՒՐԵԼԻ ԱՐԿԱԾ ՄԸ

3 ՏԱՐԵԿԱՆ ՏՂԵԿ ՄԸ ԵՒ ՍՊԱՍՈՒՀԻՆ Կ'ԱԾԽԱՆԱՆ

Բհամս Սերվենի անուն հրեք տարեկան տղեկ մը, հարիւղի օճախին հետ խաղցած միջոցին, հագուստը կը բռնկի եւ կը մրնայ բոցերու մէջ։ Տաս տարեկան սպասուհին Միւնիրէ օգնութեան կը փութայ եւ կ'ազատէ մարելկրակը, սակայն իր հագուստն ալ բռնկելով կը մնայ բոցերու մէջ։

15 վայրկեան վերջ երբ ճնեցիները խոհանոց կը մտնեն, կը տեսնեն որ տղեկն ու սպասուհին ածխացած են։

ՊՐ ՄԱՐՏԻՐՈՍ Թ. ՇՃՃԵԱՆ ՕՐ. ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ամուսնացեալ

21 Օգոստոս 1932 Սուէտա (Ձ.Տ.)

ՄԱՀ

Անցած երեքշաբթի օր, Գիրքասի մէջ յանկարծամահ եղած է Գ. Համբարձում Վարժապետեան, հայրը Սիւրիական գրամատան գանձապահ Գ. Վահրամ Վարժապետեանի։

Ծուղակաւորութեան ախուր արարողութիւնը կատարուած է Հալէպի մէջ, հինգշաբթի օր, կէս օրէ վերջ։

Գ. Համբարձում Վարժապետեան 71 տարեկան էր եւ բաջածանօթ հայերէն գրաբառ լեզուի եւ յամառ բնթերցող հայ մամուլի։ Ծանօթ էր բոլորին իր ազգասիրական զգացումներով։

Մեր ցաւակցութիւնները իր զաւակներուն։

ԴԺԲԱԶԴ ԱՐԿԱԾ ՄԸ

Ցաւով կը տեղեկանանք որ, Հալէպի մէջ, արկածի մը հետեւանքով ծանրօրէն վիրաւորուած է բնկեր Միհրան Հէրտեանի 4 տարեկան մանչ զաւակը։ Շնորհիւ բժշկական լուրջ խնամքներու գլխուն եւ սուրճներուն հերձուածները արդէն ապաքինած են, իսկ ծախ գիսէն կոտրած ոսկորն ալ մասնաւոր կայտագարներու մէջ պահուած կը մնայ։ Բժիշկներ վստահեցուցած են որ մինչեւ հանր մը ամիս ոեւէ հետք չմնալով, փոքրիկն Հէրտեանի կը վերսանայ իր ճախկին վիճակը։

Արագ ապաքինում։

ՍՈՒՄՔԱՅԻ ՊԷՏ ՊԷՐԷՔԷԼ

Սիւրիական Խորհրդարանի ճախագահ Ն. Վ. Սուպհի Պէյ Գերհէրթ, որ ատենք մը ի վեր Գէյրութ եւ Լիբանան կը գտնուէր, մեկնած է Դամասկոս, ուրկէ պիտի անցնի Հալէպ։

ՆՈՐ ՏՈՒՐՔ ՕԽԱԽՈՏ ՕԱԽՈՂՆԵՐՈՒՆ

Հանրապետութեան ճախագահը նոր որոշմնագրով յաւելումներ կը ճանճակէ ծխախոտի առեւտուրով զբաղողներուն վրայ։ Ծխախոտի մեծ գործարանատէրեր, որոնց ցարդ տարեկան 500 ոսկի կը վճարէին, այժմ 750 ոսկի պիտի վճարեն։ Իսկ առանց մեքենաբերու լոկ ձեռքով ծխացնող ճնշողներ պիտի վճարեն 150 ոսկի։

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՏՐՈՒՏԻ

29 ՕԳՈՍՏՈՍ 1932

	Ս. Փ.
Գիպպակ. բրքատրմ.	451
Անգլիկ. »	459
Տօլար »	126.50
Թրխական »	59.5
Գաճ Սթթօման	135
Իթալական Լիր 100	645
Ցուճական Տրախմի 100	80
Անգլ. ոսկի	607
Ֆրանս. »	486
Սաման. »	549
Արծաթ մեճիս	20
Գրեի Ֆօնս. Ա. Ֆր.	532.50
» » Բ. »	294
» » Գ. »	282

Սեֆերեան եղբարք Իւ. Ֆօս
Թէլեֆօն՝ 5-19

գապէլ մարեցաւ ատկէ վերջ։ Մայրապետը որ քովը կ'աղօթէր, մեռած կարծեց և բժիշկներուն անգամ լուր չտուաւ։

Հետեւեալ օրը, մայրապետը այդ նամակին վրայ քանի մը խօսք ալ իր կողմէն աւելցնելով, Լօրտ Մաունթին դրկեց և չեչտեց Իզապէլի մեռած ըլլալը։

Մեռելները թաղուեցան և վիրաւորները փոխադրուեցան հիւանդանոց։ Լէյտի Իզապէլն ալ հիւանդանոց փոխադրուած ըլլալով քանի մը օր կենաց մահու օրեր ապրելէ վերջ կամաց կամաց իր առողջութիւնը վերագտաւ և 8 ամիս անկողին մնալէ վերջ, անճանաչելի վիճակի մը մէջ հիւանդանոցէն ելաւ։ Իզապէլ դեղնած, կաղ, վերքի պատճառաւ երեսը տգեղ եղած, տկար և տգեղ մէկը դարձած էր։

Օր մը, Լէյտի Մաունթ Սէվըրն իր տղուն հետ իրենց Լոնտոն գտնուղ տան մէջ երբ նախաճաշ կ'ընէին, մայրապետին ղրկած նամակը առնելով կարդալէ վերջ, քիչ մը զգացուելով ըսին. «Լաւ եղած է, մեր ընտանիքին վրայէն մեծ արատ մը վերցուած է։ Եւ անմիջապէս թերթերու մէջ հրատարակել տուին Իզապէլի մահը։

Հետեւեալ օրը Գարլայլ տեղանին վրայէն Թալվք թերթը ձեռքը առաւ և մեռելներու ցուցակը սկսաւ աչքէ անցնել, որոնց սկիզբը գրուած էր հետեւեալը.

«Փարեսայի մէջ, ամսոյս 18ին, նախկին Լօրտ Մաունթ Սէվըրնի միակ այրիկը Իզապէլ Մէյրի մեռաւ»։

Գարլայլ թերթը տեղանին վրայ դնելով, ժամերով անոր նայեցաւ և նամակները անգամ չբացաւ։

Լօրտ Մաունթ Սէվըրն ալ, միեւնոյն ձեւով այս լուրը առաջին անգամ լրագրին մէջ կարդալով, վերջը նամակը առաւ։ Լօրտը, այս տեսակ տեղեկագիրներու մէջ յաճախ սխալներ գտնուիլը իմանալով նախ կարեւո-

Մր. Հէրի բարկութիւնը հանդարտեցաւ քիչ մը և նորէն ելաւ գնաց։ Անոր մեկնումէն վերջ ատեն մը այս խօսակցութիւնը չարունակուեցաւ։ Վերջապէս Գարպարա Գարլայլը մէկ կողմ քաշելով ըսաւ.

— Բիչարտի Թօրնի մասին տուած տեղեկութիւնը ուէէ մէկը միտքէ բերա՞ւ։

— Ոչ, պատասխանեց Գարլայլ։

— Բայց այդ գիշեր Բիչարտի բուն Թօրնը տեսնելը ի՞նչով կը բացատրէք։

— Հաւանական է երեւակայութիւն էր, միտքը այն ատիճան լեցուած կըլլայ որ, ճամբէն անցնող մարդ մը Թօրն կարծեց։

— Երբէք անանկ չէ, այդ գիշեր դուք ալ հաւատացիք թէ Բիչարտ իրապէս տեսած էր Թօրնը։

— Այո, հաւատացի խօսուածքին անկեղծութեան, բայց այն ատեն Ուէսթլիյնի մէջ անոր նմանող մէկը չկար։

— Ո՛վ գիտէ, ըսաւ Գարպարա, որովհետեւ մարքին մէջ մէկուն կը կասկածէր։

ՄԱՍ ԺԴ.

ԱՐԿԱԾ ՄԸ

Կարճ ժամանակի մը համար նորէն կրինօպլ, Լէյտի Իզապէլի քով եւ թայնիս անհրաժեշտ է։ Ան քանի մը ամիս վերջ բաւական կազդուրուած ըլլալով անկէ մեկնելու պատրաստութիւններ սկսաւ տեսնել։ Թէպէտ ու՞ր երթալը և ի՞նչ ընելիքը չէր գիտեր, սակայն որոշած էր անկէ հեռանալ և եթէ կարելի է մարդ չի գտնուած տեղ մը երթալ։

Խ. ՌՈՒՍԻԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ ՁԵՌՔ Կ'ՈՒՌՆԷ ՊԱՅՔԱՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ ԵՐԵԻԱՆ ԵԼԱԾ ՔՕԼԵՐԱՅԻ ԴԵՄ

Մոսկուայ.— Թօլհրայի Մանչուրիոյ մէջ ծաւալելուն հետեւանօք եւ սոյն հաւաճարակին Խ. Ռուսիոյ մէջ տարածուելուն առաջքր առնելու համար, Առողջապահական ժողովրդային Գործակատարութիւնը Մանչուրիոյ կողմը գտնուող սահմանագլխային կայաններու մէջ կազմակերպեց առողջապահական կայաններ որոնց պատասխանը պիտի ըլլայ հետեւիլ սովիէթական հողը մտնող անձերը։

Հաստատուած են նաեւ միջոպաճճնական լապտրաթուառներ որոնց ցպատակն է կատարել առողջապահական գործօն բրօբականեա մը սահմանգլուխի բնակչութեան մէջ։

Շեմորիւ այս միջոցներու Թօլհրայի ոչ մէկ դեպք արձանագրուած չէ մինչեւ այժմ սովիէթական հողին ամբողջ տարածութեան մէջ։

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՁԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ ՊՐԱԶԻԼԻՈՅ ՄԷՋ

Ռիօ-տը-Ճանէյրօ.— Բուռն կռիւ մը մղուեցաւ 10.000 հոգի հաւաղող կառավարական զինուորներու եւ Սաօ-Բաուլօյի ապստամբներուն մէջ. Վիքթօրիայի մերձակայքը։

Կառավարական զինուորները յաղթական ճակատամարտով փախուստի մատնեցին ապստամբները։

ՀՐԱՇԱԳՈՐԾ ՄԱՐԴԸ

ԷԼ ՀԱՋ ՍՈՒՀԱՄԵՏ ՊԷՅ ԷԼ ՖԷԼԷՔԻ

Փութացէք առնելու անոր կարծիքը ձեր բոլոր փափաքներուն համար։ Ան կը հանդարտեցնէ բոլոր չուարած և առնչուած մարդերը և կը վերադարձնէ անոնց փափաքածները։ Կ'իյնէ բոլոր ոգիներուն. հիւթ օթիլով կը կարդայ մարդուն ճառագուիները. ձեռքի գծերէն կը կարդայ մարդուն անցած, ներկայ և ապագայ կեանքը. կրնայ հասկնալ ամուսնութեան, համաբորդութեան, սիրոյ, առեւտուրի, քննութեանց կապկն բոլոր գաղտնիքները։ Այս բոլորը կը ցուցնէ մարդուն, կարծես թէ գրուած բլլան թուղթի մը վրայ։ Կնոջ և ամուսնոյն միջեւ եղած դժուարութիւնները ու տարակարծութիւնները կը լուծէ Աստուծոյ Սուրբ անուններովը եւ Ամերիկեան եւ Եւրոպական գիտնականներու փոքառութիւնները օգտագործելով։

Տխուր եղողներուն ուրախութիւն և հանգիստ կը պատճառէ. ջղային և մտային հիւանդութիւնները կը դարմանէ։ Այս բոլորը մեծ յաջողութեամբ կը կատարէ։ Փորձը ամենամեծ փաստն է. անգամ մը այցելել բաւական պիտի բլլայ։

ՀԱՍՑԷ.— Գէյրութ, Հաճդէ Ղամի փողոցի արեւմուտքը, Ֆրանսական հիւանդանոցին մօտ, թիւ 9 բնակարանը։

ԱԶԳԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ա.— Անոնք որ կուգան, իրենց մտքը պէտք է գրեն թուղթի մը վրայ և պէտք է պահեն.

Բ.— 1000 ոսկի կուտայ ան, եթէ չի կարենայ ճշդութիւնն գիտնայ ենթակայի մտքը.

Գ.— Դուրսէն գրկուած գրութիւններուն բնթացք և լուծում չի տար, եթէ նէրփակուած չըլլայ 200 ս. գ. և չիշուած չըլլայ ենթակայի անունն ու ժամանակը, տարիքը և հօր և մօր անունը։

ԳԱԲՐԻԷԼ Թ. ԹԷՐԶԵԱՆ

(ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ)

Հիմնուած 1921 ին Գոլիս-Բերա

Իսւս դիւրաւաչելի պայմաններով կը կատարենք ամէն կարգի էլեքտրական լոյսի գիտական ներքին (Inisallation) ինչպես նաեւ մօթօր եւ ջենարատներ

Վաճառատունս կ'սահմանէ նաեւ բոլոր էլեֆտրազործիքներու ճառագուքիւններ։ Մասնաւոր զեղչութիւն բնակարաններու էլեֆտրաճառագումանց։ Վաճառատուն Philips եւ Lux էլեֆտր. լամբերու եւ ամէն տեսակ էլեֆտրական պիտոյքներու։

Վճարման դիւրութիւններ.

Հասցէ — Վ. Ուզունեանի գրատան կից Գատե. P. P. 491

ՊԱՆԴՈՒԿ ԱՀԱՐՈՆ ՊԻԹԻԱՍ

ՀԻՒՍԻՒՍՑԻՆ ՍԻՒՐԻՈՅ ԼԱՒԱԳՈՑՆ ԱՄԱՌԱՆՈՑՆԵՐԷՆ ՁԷՊԷԼ ՄՈՒՍԱՑԻ **ՊԻԹԻԱՍ** ԳԻՒՂԻՆ ՄԷՋ

Նորակառոյց եւ գեղեցիկ շէնք. արդիական կերպով կահաւորուած սենեակներ. ընդարձակ սրահ, քաղցիմ, եւրոպական եւ արեւելեան կերակուրներ

ՁԱՓԱԻՈՐ ԳԻՆ

ԲՍՑ Է 1932 ՅՈՒԼԻՍ 1ԷՆ ՍԿՍԵԼ

Իր անձնական տեսարաններով, առատ ջրերով և առողջարար կլիմայով ծանօթ ՊԻԹԻԱՍ գիւղը այս տարի օժտուած է դիւզադնացութեան համար անհրաժեշտ եղող բոլոր յարմարութիւններով։

Ճամբաները նորոգուած են, գիւղին մէջ հաստատուած է թզթաստարական ամենօրեայ ապատարկութիւն ինչպէս նաեւ էլէֆօն և հեռագիր։

Պիթիասը ունեցաւ նաեւ իր առաջնակարգ պանդոկը, ուր այցելողները պիտի գտնեն Սիրիոյ և Լիբանանի յատկոյն ամառանոցներուն յատուկ բոլոր յարմարութիւններն ու հանգրստութիւնները։

Տէր և Տնօրէն ԱՀԱՐՈՆ ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ

Տ.Բ. ԳՈՒԼԱԳԵԱՆ

ՄԱՆԱՆԱԷՏ՝ ՆԵՐՔԻՆ, ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

ՎԿԱՅԵԼ ՓԱՐԻԶԻ ՀԻՆԻԱԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

Կը դարմանէ գիտական ամենավերջին մեթոտներով, բոռեռու, սեռմոռի, աղիքներու յետադի ամէն տեսակ հիւանդութիւններ։ Հին եւ նոր ջերմամիզութիւնը իր բոլոր բարդութիւններով, ինչպէս նաեւ Ֆրանկախտ եւ մորթային հիւանդութիւններ։

Առագ, արմատական եւ բարեխիղճ դարմանում։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, բացի կիրակիէ, իր ճախկին դարմանատան մէջ. ժամը 8—12 եւ 2—6ու մասնաւոր ժամադրութեամբ։

Երեքշաբթի օրերը, ժամը 2—5 վկահալ *ՍՂՓՍՏՆԵՐՈՒՄ ԶՐԻ*

Ժօրժ Հասեքս փողոց՝ թիւ 8

Տ.Թ. ԳԷՈՐԳ ԿԵՐԿԵՐԵԱՆ

Վկայեալ Lauréat Եսխլճ Interne եւ այժմ մասնագէտ *ՍՆՆՆԳԼՀ* յՀիօ Ֆրանսական հիւանդանոցի *ԱՋՔԻ, ՔԹԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ, ԱԿԱՆՋԻ և ԳԼՀՈՒՒ* հիւանդութիւններու բաժնին։

Հիւանդ կ'ընդունի կէսօրէ վերջ ժամը 2—6

իր գլխաւոր մէջ rue de Damas, No. 15

Հիւանդներ ուղղակի հիւանդանոց կ'ընդունուին իր կողմէ տրուած մուտքի բաբօրով։

Աղքատ հիւանդներու Հրի դարմանում, ամէն օր կէսօրէ առաջ ժամը 10—12, հիւանդանոցի դարմանատան մէջ։

Կարի եւ Ձեւագիտութեան Դասընթացք

Տիկին ՄԱՌԻ ԵՐԱՄԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ԴԵՐՋԱԿՈՒՀԻ

ԲԱՐԻՋԷՆ ԵԻ ՎԱՃԻՆԿԹՕՆԷՆ

Կարի եւ ձեւագիտութեան մասնագիտուհի, Տիկին Մառի Երամեան կը վերադառնայ իր առհասարոցը, Մեծ Սեւրայի դիմացը No. 78 տան երկրորդ արկը։

Երեք ամսուան միջոցին կը սորվեցնէ ամենավերջին ճոռաձեւութեամբ, կար եւ ձեւագիտութիւն իր բոլոր բարդութիւններով եւ արդիական մեթոտներով, Droit-fils մեթոտով։ Իր աշակերտուհիները կ'օժտեն Բարիզի ատեստասիոնով Académie Daydou վկայականով։

Տոկուն շինուածք վայելուչ տեսք հնչուն եւ բնական ձայն Ահա յատկանիշները՝

ՈՐՈՆՅՄՈՎ ԿԸ ՋԱՏՈՐՈՇՈՒԻՆ

ԱՓՕԼԼՕ ՖՕՆՕՆԵՐԸ

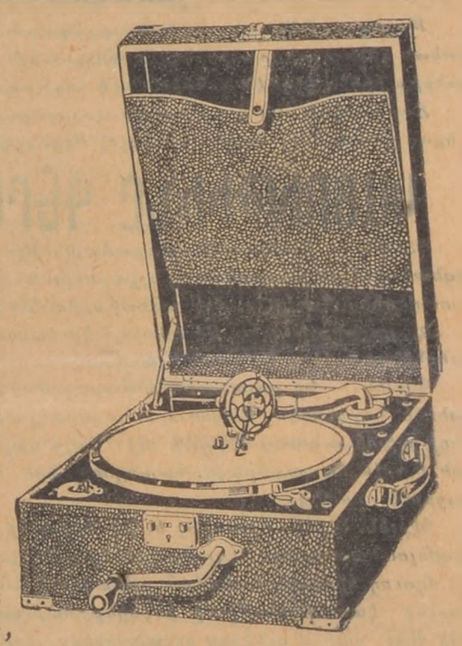

Հրապարակի վրայ գըտնել ոգ բոլոր մարքանեռու հետ կը մրցին Աբօլլօ ֆոնօները։ Մանաւանդ վերջին նոր մօտէլները, որոնք հասած են արդէն, անգերազանցելի են իրենց տոկունութեամբ, վայելչութեամբ և ժատչելի գիներով։

APOLLO GRAMOPHONE Co. Ltd

(of London)

ՍՓՕԼԼՕ ՖՕՆՕՆԵՐՄԱՆ ԹՈՒՅԼՏՐՈՒԹԻՒՆ !!!

Կատարեալ համոզում գոյացնելու համար անգամ մը այցելեցէք

MAISON APOLLO, Rue de la Poste, BEYROUTH

Փորոգիչ եւ ծօնսօլ՝ ամէն ձեւի, անվիճելի տուկ եւ առաւելութիւններ գիւտամասչելի գին, վճարումի դիւրութիւն։

Ընդհ. ներկայացուցիչ Սիւրիոյ, Պաղեստինի, Անդրյորդանանի, Միջագետքի եւ Կիպրոսի.— ԳՈՒՐԳԷՆ ՍԻՆԱՆՆԵԱՆ

KOURKEN SINANIAN, Boîte Postale 642, BEYROUTH (Syrie)

ՄԱՔՍ ՄԱՔՍՈՒՐԻ ՏՊԱԳՐԱՏԵՂ

ԱՋԴԱԿԻ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԱՄԷՆ ԿԱՐԳԻ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Դիմեցէք «ԱԶԴԱԿ»ի Տպարանը՝ գիրք, պրօշիւր, հարսանեկան հրաւիրագիր, պաճառագ, ճամարակի քարտ եւ առեւտրական ձեռագիրներ.

ԼԱՐԱՓ, ՄԱՔՈՒՐ, ԳԵՂԵՑԻԿ ԵՒ ԱԺԱՆ.

ՃՈՒՆ ՄԹԵՒՔ ԳԻՐԵՐՈՒ

ՊԱՆԴՈՒԿ ԼԻՒՔՍ

ՀԱՒԱԿԱԿ ԱՒԱՆԴԱՏՈՒԱԾ ՊԱՆԴՈՒԿ

«ԼԻՒՔՍԻ» մէջ, Ջաճկի մէջ, ծովեզերեայ «ԼԻՒՔՍ» ՕՏԵԼԻ ՄԷՋ ԿԸ ԲԱՑՈՒՄՆԱՒ 1.2.3.4. ՄԱՅԻՍԻ ՆԵՐՔԻՆ

1. ՀԱՄԵՂ ՃԱՇ, ՄԱՔՈՒՐ ԵՒ ԱՆԹԵՒՐ ՕՄԱՆԱՐԿՈՒԹԻՒՆ.
2. ԳԻՆԵՐՔ ԽՈՏ ՁԱԿՈՒՄՆԻՄ.
3. ՏՈՒՆ ՓՆՏՐԱՂՆԵՐՈՒՆ ԱՄԷՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.

Տէր և Տնօրէն՝ Գ. ՓԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ

ՍՏԱՆԴԱՐԴ

STANDARD

Ամենահանգստաւէտ և ամենադիմացկուն կօշիկները չիկներ

ԿԱՐՃՐԱՆՑՆԵՑԷՔ ՆՈՒԱՍՔ ՊՐԻՆՑԻՊԱԼ ՎԱՃԱՌՈՍՏՐԻՆԸ

ՕԳՆԷ ԴՈՒՆ ՔԵԶԻ ԵՒ ԱՍՏՂԸ ՔԱՅԱ ՊԻՏԻ ՕԳՆԷ

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ

(L'ETOILE du FOYER)

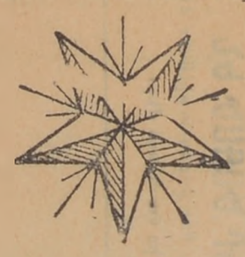

Առեւտրական և երկրագործական ժողովրդային վարկի հաստատութիւն

Անանուն ընկերութիւն.— դրամագլուխ՝ 3,000,000 ֆրնք.

որ կրնայ 3.000,000,000 ֆրնք.ի բարձրացուիլ վարչական խորհուրդի պարզ որոշումովը։

Կեդրոնատեղի.— 137 Boulevard Sebastopol - Paris

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Արեւելեան պետութեանց

Սավոյ Օթելի, Ժէնեւ, Պուրճ, Գէյրութ

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

ՎԱՐԿԵՐՈՒ ԲԱՑՈՒՄ

Կալուածի վրայ փոխատուութիւնք՝

վճարելի 10—15—20 տարիէն, կորոշուած պայմաններով։ Անհատական վճարել։

ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւնք

ՕԺԻՏ

երաշխաւորեալ տոկոս 6%։ Ասկէ զատ մասնակցութիւն ընկերութեան չահերուն։

ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ՍՍՏՂԸ ընկերութիւնը ներկայիս 75,000 ֆրանքի աւելի անդամ ունի։ Մինչեւ 1 Ապրիլ 1931 Ընտանիքին Սստղը 135 միլիոն փոխ տուած է, գրաւով 500 միլիոնէ աւելի արժէք ունեցող անշարժ կալուածներու վրայ։

Ամէն *բդրակցութիւն ուղղել՝* B. P. 821, Beyrouth

Վերջապէս իր բոլոր զոյքերը Բարիզ ղրկելէ վերջ, գիւղացի կին մը քովը սպասուհի առաւ, զեղեցիկ առաւօտ մը ճամբայ ելաւ։ Շոգեկառքը ամբողջ օր իր ընթացքը չարունակելով, երեկոյեան սահմանին մօտ Դամմեր կոչուող գիւղ մը մօտեցաւ, ուր պիտի կը մտածէր Իզապէլ։ Մէկ ալ յանկարծ բախում մը տեղի ունենալով, մեքենան, վակոնները և մարդիկ իրար անցնելով փոսի մը մէջ լեցուեցան։ Մեռելներու և վիրաւորներու մէջէն հանուեցան Իզապէլն ու իր զաւակը։ Սպասուհին ու երեխան մեռած էին և Իզապէլ թէպէտ դեռ մեռած չէր, սակայն այն աստիճան վիրաւորուած էր որ հոն կանչուող բժիշկները զայն ձգեցին և աւելի յուսադիր եղող վիրաւորներուն նայիլ սկսան։ Իզապէլի խելքը գլուխը ըլլալով, բժիշկներուն ըսածը հասկցած և ականջներովը լսած էր անոնց սա խօսքերը. «Սակէ յոյս չկայ, գործողութիւն իսկ ընենք ապարդիւն էր։ Իզապէլի երեսին մէկ կողմը սոսկալիօրէն վիրաւորուած և մէկ ոտքը կոտրուած էր։ Բախումի սաստկութենէն թէպէտ դեռ ցաւ չէր զգար, սակայն տեղէն չարժելու իսկ կարողութիւն չունէր։ Այս տեսակ մահ մը երբէք մտքէն չէ անցած։ Այդ միջոցին մայրապետ մը քովը գալով քիչ մը ջուր խմցուց և հարցուց.

— Բան մը կը փափաքի՞ս.

— Սպասուհիս և երէխաս ինծի հետ վակոնին մէջ էին, գտնուեցա՞ն, զաւակս ո՞ղջ է.

Մայրապետը գնաց և քիչ անդին մեռած պէպէք մը գտնելով բերաւ և հարցուց Իզապէլին.

— Այս քու երեխա՞դ է, փոքրիկ հրեչտակ մըն է, երկնաւոր հօրը քով գացած է.

Իզապէլ հազիւ կրցաւ կրծքին վրայ սեղմել երեխան և լացաւ։ Ինքն ալ քիչ վերջը այս կեանքէն բաժնուիլը ցգալով, մայրապետին դարձաւ և ըսաւ.

— Վերջացէք, տալէք, ինչ վերջ կը մնանք ի բարու.

— Ձեր բարեկամներուն և ազգականներուն ըսելիքներ ունի՞ք, խելքերնիդ վրանիդ եղած ատեն կատարեցէք ձեր պարտականութիւնները.

— Ձիս ճանչցողները բոլորն ալ մահուամբս պիտի ուրախանան, իմ ձեռքովս հրաւիրած դժբախտութեանս պատիժը հազիւ կրնայի իմ մահուամբս հատուցանել։ Կը հասկնա՞ք ես ամէնամեծ մեղաւորն եմ.

— Աչխատէ որ մահը մեղքերուդ պատիժը ընդունիս, հաւատա և հնազանդ եղիր, այս տասնեանքը քեզի տուող Աստծոյն յանձնուիր, այն ատեն ասոնք քեզի վարձատրութիւն պիտի տեսնուին.

— Այդպէս պիտի ընեմ, ես խաչս առած եմ, ըսաւ Իզապէլ մարած ձայնով մը, որովհետև այլեւս սկսած էր ցաւերը զգալ.

— Ուէ՞ք մէկուն գրելիք մը ունի՞ս, տիկին, ըսէք ես գրեմ...

— Կը խնդրեմ, գրեցէք և նամակը Լօրտ Մաունթ... կեցէք ըսաւ Իզապէլ ամչնալով և չուզելով անոր հաղորդեցնել իր գաղտնիքը, թուղթը բռնեցէք այսպէս, արդեօք ես չե՞մ կրնար գրել.

Մայրապետը թուղթը բռնեց և Իզապէլ գրեց Լօրտ Մաունթին իր մահը և չնորհակալութիւնները և աւելցուց.

«Քարլայլին խոսէ կատարեալ խոնարհութեամբ, իր և տղաքներուն ներողամտութիւնը կը խնդրեմ, երբ անոնք մեծնան և իրենց հանդէպ ըրած ոճրագործութիւնս իմանան, խօսեցեք իրենց որ ներող ըլլանք։

Այդ միջոցին ցաւերը սաստկանալով, միայն կրցաւ «ներեցէք» մը գրել և ստորագրել։ Նմանապէս կրցաւ ըսել անոնց որ իր նամակը ղրկեն իր մահէն վերջ։ Ի-